

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 3 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 3 zł. 50 gr., za granicą 7 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 18 gr. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim. przed tekstem 20 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zniżką, z ograniczonymi do 50% drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele oraz fantazyjne o 25% drożej. Konto czekowe w P. K. O. Nr 80167.

Józefa Węstawka
opatrzona św. Sakramentami zmarła 16-go grudnia r. b. w wieku lat 88
Nabożeństwo żałobne odbędzie się w piątek 18-go b. m. o godz. 9-jej rano w Kościele św. Ducha (po Dominikańskim), poczem nastąpi wyprawienie zwłok na cmentarz Rossa do grobów rodzinnych.
O csem zawiadamia krewnych i znajomych
Rodzina.

Bolesław Tabortowski
zmarł dnia 12-go grudnia r. b. w maj Mało Raoczny, pow. Oszmiański w wieku lat 69
Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Sołach.
O csem zawiadamia krewnych i znajomych
Rodzina.

Karol Brzozowski
Naukozytel
opatrzony św. Sakramentami zmarł 13-go grudnia r. b. w wieku lat 26.
Przeżyciennie zwłok o Okienko do kaplicy na cmentarzu Rossa, od b. m. o godz. 9-jej rano.
Pogrzeb i nabożeństwo żałobne (w kaplicy na Rossie) dnia 18-go b. m. o godz. 9-jej rano.
O csem zawiadamia krewnych i znajomych
Żona i rodzzeństwo.

Zródło Pracy ul. Młynowa 12, pod kierownictwem wykwalifikowanej w najlepszych firmach w Warszawie Mistrzyni Cechowej. Wykonuje najwykwintniejsze туалеты wieczorowe, wizytowe, oraz kostiumy, palta letnie i zimowe. Urochomiony również dział bieliznianski.
Wykonanie sumienne — ceny umiarkowane. W godzinach wieczorowych dla pań inteligentnych teoretyczno-praktyczne lekcje kroju i szycia w dziale krawieckim i bieliznianskim. Na życzenie, kończącym wydaje się patenta cechowe.

Telefonem z Warszawy.
(Od własnego korespondenta)

Prace w Sejmie.
Wczoraj w Sejmie był znowu bardzo pracowity dzień. Obradowano kilka komisji, zarówno sejmowych jak i senackich nad doniesieniami zagadnieniami. Dziś o 10-jej zbiera się Sejm dla załatwienia 4-eh ustaw wniesionych przez Rząd w poniedziałek. Następnie posiedzenie Sejmu w sobotę, ewentualnie jeszcze w poniedziałek. Prawdopodobnie Sejm zbierze się jeszcze 28-go lub 29-go b. m. dla załatwienia poprawek Senatu do ustawy o reformie rolnej.

Pogłoski i alarmy.
Pogłoski żywe komentowane w kulturalnych o ustąpieniu prezesa Banku Polskiego p. Karpińskiego wczoraj usłahły.
Kurs dolara od piątku salamał się i okazywał tendencję zniżkową. Wczorajem notowano 10.20 do 10.40.
Z pogłoski charakterystyczne są też alarmy na temat jakichś przewrotów, zamachów i tym podobnych. Są to czere wymysły i nie wiadome komu zalety na ich szerzeniu i denerwowaniu społeczeństwa.

Delegacje urzędnicze w Ministerjum Skarbu.
Wczoraj w Sejmie były różna delegacje urzędnicze z różnych miast i dzielnic Polski. Jedna z delegacji, prowadzona przez pos. Ry-mara, udała się do Ministerjum Skarbu i przedstawiła żądanie, aby nie obniżać plac emerytów i sierot, mających uposażenie XV i XVI kategorii. Postulaty te są przedłożone Radzie Ministrów z wnioskiem o przychylnie załatwienie.

Represje kredytowe do firm spekulujących na drożyznie.
Dnia 14-go i 15-go b. m. w Ministerstwie Skarbu odbyła się konferencja z przedstawicielami Banku Polskiego, Banków państwowych i prywatnych w sprawie ustalenia metod walki z drożyzną.
Ustalono, że do firm, praktykujących nieuzasadnione podwyżki cen, zastosowane zostaną represje kredytowe, polegające na odmawianiu dalszych kredytów, w pewnych zaś wypadkach na całkowitem wycofaniu tych kredytów.
Ministerstwo Skarbu opracowało wczoraj wykaz tych firm, korzystających z kredytów w Banku Polskim, w bankach państwowych, oraz instytucjach kredytowych, uszczelnionych finansowo od banków państwowych. Posługując się temi wykazami, Rząd będzie mógł zastosować represje kredytowe jednocześnie we wszystkich instytucjach kredytowych.
Związek banków wyraził całkowitą gotowość wspólnego działania z Rządem.

Min. zeligowski o zmianach wojskowych.
Korespondent nasz miał sposobność rozmawiać z ministrem spraw wojsk. gen. Zeligowskim, który zapytany, co myśli o skróceniu czasu służby wojskowej, odpowiedział następująco:
„Rzecz tę uzależniam—oświadczył p. minister—w pierwszym rzędzie od przeprowadzenia dyskusji nad projektem zmian, przedłożonym Komisji Spraw Wojskowych, dotyczącym ówczesną poza koszarami, od wyznaczenia odpowiednich terenów i od budżetu.
Co do jednoczesnej służby wojskowej, to zdaniem moim, nie może być o tam mowy”.
Pułk. Petrzycki zapytany przez nas oświadczył, że dyskusja w komisji spraw wojskowych jeszcze nie jest ukończona, zaehodzi kwestja, jak załatwiona będzie sprawa instruktorów wojskowych, w tej sprawie zaś musi swą opinię wydać Sztab Generalny, który musi się ustosunkować do nowego budżetu.
Skrócenie służby wojskowej wymagałoby innych ówczes i tu zaehodzi pytanie, czy ze względu na budżet, nie konstatałoby to drogo? W każdym razie w tym tygodniu nie zapadną żadne uchwały, ani w Rządzie, ani nie zostanie wydana opinja ministerstwa spraw wojskowych. Wobec tego projekt rooznej służby wojskowej uważać należy za nierealny.

Wyzwolenie na rozdrożu.
Wczoraj po południu obradował Klub „Wyzwolenie” nad propozycją grupy Bryla, dotyczącą połączenia obu stronnictw. W toku obrad, które były bardzo gorące, wyleniły się trzy wnioski: pos. Wrony o natychmiastowe połączenie się z grupą Bryla, kompromisowy pos. Walerona o połączeniu się z zasadzie lecz przekazanie uchwały do zatwierdzenia Kongresowi, i wreszcie trzeci pos. Poniatowskiego o odmówienie propozycjom.
Obrady przebiegały się prawdopodobnie do późnej nocy. Najwięcej szans ma propozycja pos. Walerona. Gdyby jego wniosek przeszedł, do rozłamu na razie by nie doszło, natomiast twierdzą, iż był by on nieunikniony na kongresie.

Z Sejmu.
Walka z drożyzną.
Sejmowa komisja de walki z drożyzną przyjęła w trzecim czytaniu rządowy projekt ustawy o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku. Wprowadzono przytem kilka poprawek. W artykule 1-szym, dotyczącym upoważnienia rady ministrów do regulowania wywozu i przemian zboża, oraz cen artykułów żywnościowych, odzieży i obuwia, dodane, iż decyzja rady ministrów w tej mierze musi być poprzedzona zasięgnięciem opinii organizacyj fachowych. Art. 4, który stanowi, że właściwymi do orzekania kar za przekroczenia są władze administracyjne pierwszej instancji, uzupełniono, że jeżeli idzie o przekroczenia rozporządzeń, dotyczących cen odzieży i obuwia władze te będą orzekać dopiero po wysłuchaniu komisji obywatelskich, złożonych w połowie z przedstawicielami konsumentów, w połowie z przedstawicielami handlu i przemysłu. Wreszcie ustalono, że ustawa ma obowiązywać do 31 sierpnia 1926 roku.

Fabryki wojskowe nie będą zamykane.
Na posiedzeniu sejmowej komisji wojskowej podpułkownik Petrzycki odpowiadał na postawione na poprzednim posiedzeniu, pod adresem m-stwa spraw wojsk. pytania. Następnie rozwinęła się dyskusja nad oświadczeniem ministra spraw wojskowych, w której zabierali głos pos. Kościelkowski, Załuska, Dąbrowski, Wichliński, Lieberman. Minister Zeligowski zapewnił między innymi, że fabryki wojskowe nie będą zamykane, a załogi będą wypłacone, gdyż otrzymał na to środki. W dalszej dyskusji zabrali głos pos. Michałak, Anusz, Malinowski, Miodziński, którzy głównie wypowiadali się przeciwko przemówieniu pos. Dąbrowskiego, dowodząc, że wystąpienia marszałka Piłsudskiego, generała Skierskiego, gen. Dreszera nie mają w sobie nic karygodnego.

Porządek dzienny dzisiejszego Sejmu.
Porządek dzienny czwartkowego posiedzenia Sejmu wyznaczonego na godz. 10 rano, przewiduje: 1) sprawozdanie komisji budżetowej o ustawie: a) o przewidywanym budżetom na pierwszy kwartał 1926 roku, b) o środkach zapewnienia równowagi budżetowej, c) w sprawie wypuszczenia serji II promowej pożyczki dolarowej, 2) sprawozdanie komisji skarbowej o projekcie ustawy o placowaniu przez relikwistów podatków bezpośrednich i opłat skarbowych w naturze ziemiołódami, 3) sprawozdanie komisji de walki z drożyzną i projekcie ustawy o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku, 4) wybór czterech członków głównej komisji ziemskiej. Ponadto na porządku dziennym umieszczone zostało trzecie czytanie ustawy o prawie autorskiem dalsza dyskusja nad sprawozdaniem komisji oświatowej, sprawozdanie komisji o projekcie ustawy o cudzoziemcach i inne punkty nie wyzerpane na ostatnim posiedzeniu Sejmu.

Leczenie ubogich.—Język polski w aktach stanu cywilnego.
Sejmowa komisja administracyjna przyjęła w trzecim czytaniu projekt ustawy o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich w szpitalach na obszarze byłego zaboru rosyjskiego. Następnie pos. Koszowski (Z. L. N.) skierował do ministra spraw wewnętrznych interpelację, dotyczącą poglądów i zamiarów tegoż ministerstwa w sprawie zrealizowania systemu oszczędności w samorządach. Dyrektor departamentu m-stwa spraw wewnętrznych, Weisbrat, dawał szereg wyjaśnień. Wreszcie komisja repetywała projekt, przedłożony przez pos. Putka (Wyzw.), dotyczący wprowadzenia języka polskiego i taksa dla urzędów, prowadzących akta stanu cywilnego. Komisja postanowiła wybrać podkomisję, składającą się z referenta pos. Putka (Wyzw.) i posła ks. Wyrbowskiego (Ch. N.), dla ugodnienia poglądów i przedłożenia sprawozdania komisji.

Z całej Polski. Sejm i Rząd.
O mienie polskie na Litwie Kowieńskiej.
We wtorek w Centralnem Tow. Rolniczem w Warszawie odbyło się zebranie informacyjne ziemian Polaków z Litwy Kowieńskiej w sprawie zagrożonych wywłaszczeniem polskich majątków ziemskich w Kowieńszczyźnie.
Po rozważeniu całego położenia przyjęto wniosek, iż sprawa zostaje polecona Kresowemu Komitetowi Wileńskiemu z tem, że Komitet ten zwela do końca grudnia w Warszawie, zebranie informacyjne, na którem złoży sprawozdanie z przedsięwziętych kroków. Jeżeli zebrane nie będzie zadowolone z działalności Komitetu Wileńskiego, wówczas będzie wybrany specjalny Komitet.

Uznanie dla Polaka.
Związek Narodowy Studentów Angielskich, na niedawno odbytem dorocznym zebraniu, jednomyślnie ofiarował p. Jundził-Balińskiemu godność członka honorowego swego Związku, jako dowód zaufania i uznania dla jego pracy na stanowisku prezesa Confederation International des Etudiens.

3 pokoje umeblowane z duzym przedpokojem i 2 balkonami w centrum miasta do wynajęcia zaraz. Odpowiednie dla adwokata i biura, ul. Zygmuntowska 18, m. 8.

zakres kompetencji Rady obejmuje epinowanie przez wnoszenie de ciał ustawodawczych projektów ustaw, dotyczących organizacji w państwie opieki społecznej oraz opinjowanie w sprawie najważniejszych rozporządzeń wykonawczych i ważniejszych zarządzeń w tym zakresie.

Dzień polityczny.
„Zdobycze socjalne” w Rosji.
„Daily Express” podaje wrazenia z podróży do Rosji Sowieckiej pani Cecil Hanbury, żony członka parlamentu angielskiego, która odbyła tę podróż w celu sprawdzenia wiadomości, podanych przez delegację angielskich Trade-unionsów ze stanu obecnego Rosji. P. Hanbury opowiada: „Sowiety opracowały obecnie nowy kodeks pracy, którego, jak się zdaje, nie mają one ochoty podawać do powszechnej wiadomości. Miał ten kodeks być wprowadzony w życie na jesieni r. b., sytuacja rządu była jednak tak zachwiana i niezadowolone tak powszechne, że ogłoszenie tej ustawy powstrzymano. Nowy kodeks zmniejsza i tak już niewystarczające płace robotnicze, przedłuża godziny pracy, kasuje domy robotnicze, sanatoria i klub by i wszystkie inne rzeczy wymienione w sprawozdaniu Delegacji angielskiej.

Lycia ekonomiczne.
G I E R D A.
WARSZAWA, 16.XII. (Pat.) — Dolary 10 50—10 58—10 47, Belgja 47,65 — 47 77 — 47 58, Holandia 422,10 — 428,65 — 421,05, Londyn 50,95 — 51,07 — 50,88, Nowy York jak gotówka, Paryż 88,45—88 54—88 36, Praga 81,12—81,20—81 04, Szwajcaria 202,75—203 25—202,25, Wiedeń 148,15—148,52—147 78, Włochy 42,40 — 42 50 — 42,80. Pożyczka dolarowa 68,50—67,75 (w złotych 719,25—711,87¹/₂), kolejowa 85 — 80 — 85, 8¹/₂, pożyczka konwersyjna 48,50, 8¹/₂, 97,00—100,00, 4, 5¹/₂. Lisy zastawne ziemskie przedwojenne 18,00—17,85.

Groźne przesilenie w Łodzi.
Sytuacja w Łodzi staje się coraz cięższą. Po Włdzewskiej Manufakturze najpotężniejsze zakłady przemysłowe Szeiblera i Grohmana, które już pracują jedynie 8 dni w tygodniu, wymówiły wszystkim majstrom fabrycznym na 6 tygodni. Powstałe rozważana jest sprawa skurczenia produkcji fabryki do minimalnych rozmiarów. Równocześnie zarząd fabryki I. K. Poznańskiego po uprzednim 2-tygodniowym wymówieniu postanowił zredukować dalszych 3200 robotników, tak, że przy pracy pozostanie jedynie 2,800 robotników. Redukcja obejmuje całą tkalnję i różne oddziały, prócz przędzalni i wykończalni. Przędzalnia czynna będzie na dwie zmiany po 4 dni w tygodniu, w celu wykończenia jedynie pozostałych obrotów i to same będzie miało miejsce w wykończalni. Niezależnie od tego firma wymówiła na 6 tygodni pracę wszystkim majstrom fabrycznym.

Niewygodny dla Niemców komisarz Gdańska.
Niemiecka prasa nacjonalistyczna podaje wiadomość o nominacji van Hamela komisarzem L. Narodów w Gdańsku, nazywa fakt ten wyzywaniem racjonalnym Niemcom. Jeżeli mianowanie znanego nieprzyjaciela Niemiec mogło nastąpić tuż przed wstąpieniem Niemiec do Ligi Narodów to co stanie się wtedy, gdy Niemcy staną się członkiem Ligi Narodów — zapytuje „Deut. Allg. Ztg.”.

Przesilenie państwowe w Portugalji.
Sprawa puszczenia w obieg przez Bank Anglii w Lizbonie trzydziestu milionów funtów i sześćdziesięciu milionów fałszywych dolarów zatacza coraz szersze kręgi. Sledztwo, prowadzone przez policję portugalską, angielską i amerykańską, stwierdziło, że fałszykaci te pochodzili z Rosji i są wykoneane tak doskonale, że nawet rzeczoznawcy nie potrafia ich odróżnić inaczej od prawdziwych, jak tylko przez porównywanie numerów i serji.
W związku z tą sfera, która nabiera międzynarodowego znaczenia, albowiem dotyka interesów największych państw świata, został pociągnięty do odpowiedzialności poseł portugalski w Helandji, któremu zarzucają pośrednictwo w dostarczaniu przesyłek banknotów z Rosji do Londynu, skąd je przesyłane do Lizbenu.
Pod wpływem ataków prasy ustąpił najpierw minister handlu, Simoes, a onegdaj złożył swój urząd prezydent republiki portugalskiej.
Obu tym wysokim dygnitarzom państwowym stawiano zarzut, że wydali zwolnienie na założenie banku, który okazał się zwykłą ekspozyturą rosyjskich fałszyw banknotów dolarowych i funtowych i to na skalę, jakiej dotychczas nie znała historia.

Ustawa dentystyczna.
Komisja zdrowia publicznego przyjęła wczoraj projekt ustawy o wykonywaniu praktyki dentystycznej.
Sprawa p. Lindego.
Władze siedzące, prowadzące dochodzenie w sprawie nadużyć w pocztowej kasie oszczędności, pierwotną swą decyzję co do wysokości kaucji zmieniły, podwyższając ją do 500.000 złotych.
Do czasu złożenia hipotecznego zabezpieczenia, zarządzenie o areszcie domowym, wobec p. Lindego, będzie utrzymane w mocy.
P. Lindego pociągnięty będzie do odpowiedzialności z art. 686 cz. 2 k. k. b.

Obieg pieniężny.
Nasz obieg pieniężny w dniu 20 listopada składał się z biletów Banku Polskiego w sumie 659 9 milj. zł., oraz z bilonu i biletów zdawkowych w sumie 804,8 milj. zł., czyli łącznie wynosił 654,9 milj. zł. Porównanie tej sumy ze stanem obiegu w innych dekadach r. b. jest e tyle trudne, że wyśokość obiegu bilonu biletów zdawkowych była do d. 31 sierpnia r. b. ogłaszana bez odejmowania sum bilonu i biletów w kasach skarbowych, poczynawsy zaś od 10 września r. b., sumy te są od obiegu odejmowane. Sumę bilonu i biletów zdawkowych, będących zwykłe w kasach skarbowych, należy asacować mniej więcej na 80—40 milj. zł. W ten sposób uropelniały wysokość obiegu pieniężnego, sobaczmy, że obieg, poczynając od lutego, utrzymuje się na poziomie przeszło 700 milj. zł., tylko, że suma biletów Banku zmniejszyła się w międzyczasie (od 31 stycznia do 20 października) z 553,2 do 849,1 milj. zł. Suma biletów zdawkowych i bilonu wzrosła ze 189,8 do około 380 milj. zł. Obieg pieniężny skarbowych jest wyższy od obiegu pieniężny Banku emisyjnego.

Związek Ludowo-Narodowy. KUMUNIKAT.
Zebranie Kola dz. „Zwierzyniec” Zw. Lud.-Narod., odbędzie się we czwartek, dn. 17 grudnia r. b. o godz. 7-jej wiecz. w lokalu Domu Ludowego im. ks. Lutoslawskiego, przy ul. Moniuszki pod Nr. 82.
Przemawiać będzie p. Stanisław Kodz.

O porozumieniu Watykanu z Kwirynałem.

„Carriere d'Italia”, główny organ katolików włoskich, sprzyjający faszyzmowi, biorąc asumpt z najnowszego dzieła Mussoliniego, tj. z projektu ustawy o pracy, ogłosił artykuł p. t. „Państwo katolickie”. Autor rzeczony artykułu przychodzi w zakończeniu swych wywodów do następującego wniosku: „Dziękujemy Opatrzności, że dała nam rząd, postępujący w duchu najpiękniejszych rzymsko-ohrzejskich tradycji i burzący dotychczasowe fundamenty, aby dać nowe podwaliny gmach państwa katolickiego”.

Entuzjastyczne te oświadczenia, aczkolwiek opowiadające faktycznemu stanowi rzeczy, nie mogły być po myśli tych kół watykańskich które ko szkodzie Kościoła upatrują jego dobro w zatrzymaniu dotychczasowego „status quo” stosunków Watykanu do rządu włoskiego. Organem tych zwolenników ciągłej chęci oświecenia walki jest jak wiadomo, „Ossevatore Romano”, dziennik uważany błędnie przez wielu za pismo, dające bezspornie wyraz najwyższej woli w Watykanie, t. j. woli Ojca św.

W artykule, zatytułowanym „Konieczne stwierdzenia” dał Ossevatore odpowiedź wylej języcowemu dziennikowi filozofów i teologów, przyznając „pewnym” reformom rządu Mussoliniego „ pewne” znaczenie dla katolicyzmu we Włoszech. Równocześnie jednak zwrócił uwagę na dane punkty, z powodu których, jego zdaniem, Kościół musi zniechęcić się jaknajbardziej przeciwko pomieszczeniu idei państwa faszyistowskiego z ideą państwa katolickiego. Tymi zaś punktami są: sprzeczność między koncepcją państwa faszyistowskiego a katolicką doktryną i praktyką oraz istnienie t. zw. „kwesji rzymskiej” (porzucenie Papieża

władzy świeckiej), o czym nie wolno katolikom zapominać. Ze artykuł „Ossevatore Romano” w najlepszym razie jest wyrazem pewnego tylko odłamu pralotów starożytności, którzy niezapomnieli i niezgłoszili się nie nauzyli, i nie odzwierciadla poglądów samego Ojca św. o tem najlepiej świadczy ostatnia wielka mowa Jego wygłoszona na tajnym konsystorzu, która zwróciła ogólną uwagę, zwłaszcza w tej części gdzie Papież ubolewał nad porażkami godnym zamachem na Mussoliniego i wyraził swą radość z powodu jego ocalenia.

Wielkie zainteresowanie wzbudziła również ta część przemówienia, w której papież złożył held władzom włoskim, które zdołały utrzymać wspaniały porządek podczas trwania całego Roku Świętego i które przygotowały doskonałe służbę administracyjną w związku z wycieczkami pielgrzymów.

Dzienniki włoskie poświęciły obszernie komentarze i mowę papieża na konsystorzu. Messagero zaznacza, że była to mowa niezapomniana od wielu lat. Mowę tę charakteryzowała niezwykła tyczość i serdeczność względem rządu włoskiego, oraz wdzięczność za jego stosunek względem Kościoła. Dziennik kończy uwagę, że mowa papieża będzie stanowiła punkt zwrotny w stosunkach między Kwirynałem a Watykanem, przyjmujących obecnie wyraźny nowy kierunek w sensie daleko idących serdeczności, o co od kilku dziesięcioleci lat stała poza zakresem możliwości. Popolo di Roma stwierdza, że mowa papieża była potężnym krokiem naprzód w stosunkach pomiędzy Włochami i Watykanem.

Z Senatu.

Międzynarodowa konferencja gospodarcza.

Na dzisiejszym posiedzeniu Senackiej Komisji Zagranicznej omawiano sprawę zwolnienia międzynarodowej konferencji gospodarczej, która ma się zebrać z inicjatywy francuskiej zgłoszonej do Ligi Narodów. Referent sen. Buzek (Piast) zwrócił uwagę na przyzwoity natury politycznej i ekonomicznej, które wywołały inicjatywę francuską w tej sprawie. Przyczyną natury gospodarczej jest wszedłszy światowy kryzys gospodarczy i europejski kryzys przemysłowy. Oba kryzysy mają przyczynę w zubożeniu ludności Europy. Kryzys przemysłowy został nadto zaostrowany bardzo znacząco przez politykę samowystarczalności, uprawianą przez większość państw europejskich. Wedle zaprzetywa inicjatywę międzynarodowej konferencji gospodarczej należałoby politykę samowystarczalności zastąpić polityką gospodarczej solidarności państw europejskich. Polityka ta uwidczniałaby się przede wszystkim w zmniejszeniu cel i zawarcia międzynarodowej konferencji przemysłowej na wstępie zawartej już niemiecko francuskiej konwencji co do żelaza i węgla. Powody natury politycznej polegają na tem, że wedle projektów polityka samowystarczalności wzmacnia antagonizmy między państwami, co w konsekwencji prowadzi do dalszych zbro-

żeń i do nowych wojen. Kwestja rozbrojenia pozostaje zatem w ścisłej zależności od porozumienia gospodarczego między państwami Europy. Rozpatrując obecne gospodarcze położenie Polski sen. Buzek sądzi, że w naszym interesie gospodarczym i politycznym jest poparcie inicjatywy francuskiej i uczestniczenie się do celów międzynarodowej konferencji gospodarczej przychylnie. Wiceminister Morawski przedstawił następnie przebieg powyższej sprawy na terenie Ligi Narodów od chwili złożenia wniosku francuskiego na szóstym zbraniu Ligi. Wniosek ten był rozpatrywany na obecnej sesji Rady, która uchwaliła powołać komitet złożony z mniej więcej 20 osób celem opracowania programu tej konferencji. W skład komitetu wejdą przedstawiciele Rady Ligi i międzynarodowego Biura Pracy, międzynarodowych organizacji gospodarczych oraz uczelni ekonomicznych. W tym Komitecie będą zasiadali także i polacy. W dyskusji zabierali głos sen. Posner, Koskowski, Szerszewski, dając wyraz zaprzetywaniu, że sprawa międzynarodowej konferencji ekonomicznej jest dla Polski nader doniosła i politycznie i gospodarczo. By uczestniczyć się do problemów, jakie mają być poruszone na tej konferencji, należy przede wszystkim ustalić program polityki gospodarczej państwa i postarać się o zgodność tego programu z wymaganiami

polityki zagranicznej. Komisja uchwaliła zwrócić się do sejmowej komisji spraw zagranicznych z prośbą o przedyskutowanie tej sprawy, łącząc z komisją zagraniczną Senat i wytworzenie stałego organu, któryby pozostał z rządem w stałym kontakcie w kwestjach, będących w związku z tą sprawą.

Twórczość naukowa.

Senacka Komisja Skarbowo-Budżetowa, po referacie sen. Kalinowskiego w sprawie seńskich wniosków twórczości naukowej przyjęła następującą rezolucję: 1) Senat wyraża zgodę, aby w granicach, nawet zmniejszonego budżetu M-stwa

Wyznac Bellgijnych i O. P. nie zmniejszono wydatków na popieranie twórczości naukowej. 2) Senat zwraca uwagę rządu na konieczność skoordynowania przez Ministra W. R. i O. P. przedstawicielstw naukowych w ten sposób, aby przedsięwzięcia były do konywane w porozumieniu z ministrem oświaty. Następnie sen. Januszewski (Wyzw.) referował kwestję zamówień państwowych. Dalej dokonano rozdziału referatów budżetu na rok 1925. Najwyższą Izbę Kontroli otrzymał sen. Szarski (Ch. N.) min. przemysłu i handlu sen. Popowski (Z. L. N.).

Umowa polsko-niemiecka.

BERLIN, 16.XII. (Pat.). W dn. 16-go grudnia r. b. nastąpiło w urzędzie spraw zagranicznych podpisanie i wymiana not dyplomatycznych między pełnomocnikiem rządu polskiego do rokowań polsko-niemieckich dr. Prądzyńskim i pełnomocnikiem rządu niemieckiego dr. Goessem. Pierwsza z tych not reguluje obrót prawny w sprawach karnych między Rzeczypospolitą Polską a Rzeszą Niemiec-

ka. W drugiej nosie pełnomocnicy obu rządów zgodnie uregulowali sprawę egzekucji listów gończych, mających na celu przygotowanie wydania przestępców, czyli t. zw. ekstradycji.

Pesatem podpisano równocześnie układ polsko-niemiecki o dobrach rodzinnych, zawarty między Polską a Pruskim Mstwem Sprawiedliwości.

Niemcy w Lidze Narodów.

LONDYN, 16.XII. (Pat.). „Manchester Guardian” dowiaduje się, że sprawa przyjęcia Niemiec do Ligi Narodów rozpatrywana będzie na nadwyzwyczajnym zgromadzeniu Ligi, które wyznaczono na dzień 4 marca przyszłego. Niemcy w ten sposób czynny udział w najbliższym posiedzeniu Rady Ligi, które odbędzie się dn. 8 marca 1926 roku. „Manchester Guardian” donosi, że z tego powodu następne posiedzenie Rady zwolniono nie do Madrytu, jak postanowiono pierwotnie, lecz ponownie do Genewy.

Cziczerin w Paryżu.

PARYŻ, 16.XII. (Pat.). Doumerge przyjął Cziczerina.

PARYŻ, 16.XII. (Pat.). W wywiadzie z przedstawicielami prasy Cziczerin oświadczył, że jest zaadowolony z rokowań, które prowadził z kierownikami polityki francuskiej i reprezentantami wszystkich gałęzi przemysłu. Jest jednakże przedwczesnym mówić już teraz o szczegółach. Wszystkie pogłoski o rzekomych postanowieniach obu rządów są nieprawdziwe. Rosja Sowiecka nie rezygnuje ze swego odmiennego stanowiska wobec Ligi Narodów. Na zapytanie dziennikarzy co do regulacji długów Cziczerin wyraził się z wielką rezerwą, oświadczając kilkakrotnie, że jeżeli Rosja otrzy-

ma kredyty, to w takim razie będzie mogła łatwiej przeprowadzić regulację swoich długów. W sprawie polityki rosyjskiej wobec państw bałtyckich Cziczerin zapewnił, że Rosja Sowiecka postara się uniknąć wszystkiego co by mogło doprowadzić do federacji państw bałtyckich. W sprawie rozbrojenia Cziczerin oświadczył, że Rosja pod pewnymi warunkami jest gotowa wziąć udział w konferencji przygotowawczej, jednakże obecnie nie może się co do tego wypowiedzieć, ponieważ nie otrzymała zaproszenia. Co do sytuacji w Chinach, to Cziczerin stwierdził, że Rosja łączy siebie niezależność Chin.

Finansowe kłopoty Francji.

PARYŻ, 16.XII. (Pat.). Loucheur, wyciągając konsekwencje z dwukrotnych głosowań w komisji finansowej izby deputowanych, wystosował do prezesa rady ministrów Briarda pismo ze zgłoszeniem dymisji. Wskutek tego pisma Briard odbył konferencję z senatorem Doumer. Zapowiedziane zo-

stałe posiedzenie rady ministrów. Wyuwająca szawiska Caillaux, Bokanowskiego i Doumera (przewodniczącego komisji finansowej esnatu). Z tym ostatnim Briard długo konferował wieczorem.

PARYŻ, 16.XII. (Pat.). Doumer został mianowany ministrem finansów.

Niedoszyły zamach na Stressemana.

BERLIN, 16.XII. (Pat.). „Vossische Ztg” donosi o wykryciu przygotowywanego zamachu na

ministra Stressemana. W związku z tem aresztowano dwóch członków organizacji prawicowych.

Wyrok w sprawie Mossulu.

GENEWA, 16.XII. (Pat.). Dział wieczorem zapadła ostateczna decyzja Rady Ligi Narodów w sprawie Mossulu. Rada jednogłośnie decyzją Komitetu Trzech przyjęła, akceptując w ten sposób całkowicie tęgę angielską, to jest niepodzielność Mossulu i t. zw. linję brukselską. Przyznanie przez Radę

Ligi wjazdu mossulskiego Irakowi połączone jest z jednym tylko warunkiem, a mianowicie Anglia zatrzyma mandat nad Irakiem na przoiąg 25 lat.

Delegaci turecy nie byli obecni na posiedzeniu. Po posiedzeniu delegacja turecka rozowiszczeniła komunikat oświadczenia, że

Z państw bałtyckich.

(Tel. własny z Rygi.)

Arch. Matulewicz w Kownie.

Arch. Matulewicz przybył już do Kowna. Przychylnie go powitają przedstawiciele władz, duchowieństwa, organizacji i działacze społeczni.

Arcebiszop złożył natychmiast wizyty premierowi, ministrom spraw wewn., zagran., oświaty, wicesprezowi sejmowi, prał. Staugajliewi i miejscowemu biskupowi. Ministrowi spr. zagran. arch. Matulewicz przedstawił swoje listy uwierzytelniające, na mocy których został upowatniony przez Stolicę Apostolską zwiedzić djecesję i dekonsekt niektórych zadań duchownych. Po spełnieniu swej misji arch. Matulewicz wraca do Rzymu, gdzie będzie stale przemieszkiwał.

Konwencja konsularna polsko-łotewska.

Dnia 16 b. m. odbyła się w Warszawie wymiana dokumentów ratyfikacyjnych konwencji konsularnej polsko-łotewskiej, podpisanej w Rydze 8 stycznia 1924 roku. Wymiany dokonali: ze strony polskiej p. Prezes Rady Ministrów i minister spraw zagranicznych Skrzyński, ze strony łotewskiej Nuxa, poseł nadwyzwyczajny i minister pełnomocny.

granicą uchwaloną przez Radę Ligi jest prawie identyczna z tą, jaką Turcja odrzuciła podczas rokowań pokojowych w Londynie. Wreszcie komunikat oświadcza, że od tej chwili słowo należy się rządowi angielskiemu.

Europa płaci długi.

LONDYN, 16.XII. (Pat.). Jak się dowiaduje agencja Reutera z Nowego-Yorku, departament skarbu Stanów Zjednoczonych obliczył, że państwa europejskie wpłaciły już na zasadzie porozumienia o konsolidacji długów wojennych sumy następujące: Wielka Brytania trzecią ratę w wysokości 92.810 tys. dolarów, Czechosłowacja pierwszą ratę półroczną w sumie 1500 tysięcy dolarów, Finlandja 180 tys. dolarów, Polska 500 tys. dolarów i Węgry 40 tys. dolarów.

Sprawy wojskowe.

Uwolnienie rocznika 1903/I.

Wedle efekcyjnych informacji, jeszcze przed Świętami, ma być urołpowany w stały stan speczyniku rocznik 1908/I.

Zarządzenia te, będące w związku z radykalnymi oszczędnościami w wojsku, przesądzą, niemożliwość dwuletnią służbę wojskową na korzyść jednoroocznej.

Rocznik 1908/I przebył w szereгах armji 14 miesięcy.

Ponowne przeprowadzenie wyborów do sądów generalskich.

Nowy minister wojny unieważnił — rezpisane swego czasu wybory do sądów generalskich.

Zgodnie z zarządzeniami nowego ministra — do sądu honorowego dla generałów mają być wybierani wyżsży generałowie w stanie czynnym, bez względu na miejsce pobytu.

Protokół skrutynium, zawierający 17 kandydatów z pofród generałów ma być przedłożony panu ministrowi dn. 20 stycznia prz. r.

Wiadomości telegraficzne.

Dar dla Papieża.

RZYM, 16.XII. (Pat.). Papież otrzymał wczoraj wspaniały dar kilku rodm medjołańskich w postaci płaszcza, przeznaczonego na uroczystość zamknięcia roku świętego. Płaszcz ten jest zrobiony z jedwabiu, przetykany złotem i srebrem i ozdobiony bogato drogimi kamieniami.

Układ rosyjsko-norweski.

MOSKWA, 16.XII. (Pat.). W dniu dzisiejszym został tu podpisany przez Litwinowa i tutejszego posła norweskiego układ handlowy pomiędzy Rosją Sowiecką a Norwegją.

Wojska japońskie idą do Mandzurji.

LONDYN, 16.XII. (Pat.). Ze źródeł zbliżonych do japońskiego ministerstwa w Tokio donoszą, że część wojsk japońskich, stojących załoga w Korei, udala się już do Mandzurji.

Rocznik prawniczy Wileński. Rok I — 1925.

Niezwykle refleksyjnie budzi szawra okładka tej skromnej, niezbyt dużej książki. Odrośniony wydawal prawa odrodzonego uniwersytetu St. Batorego w Wilnie łącznie z towarzysztwem prawniczym im. Danilewicza w Wilnie tomem tym rozpoczynają wydawnictwo prawnicze Wileńskiego Rocznika, mającego eguakować myśl prawniczą Ziemi Wschodniej i stać się wykładnikiem myśli i dążeń prawnictwa kresowego, a zarazem przyczynkiem do ogólnopolskiego ruchu naukowego i wartościowym wkładem do naszej szopiejszej literatury prawniczej.

O ile można sądzić na podstawie tego pierwszego tomu Rocznika, zadanie, sakracone przez Komitet Redakcyjny i wypowiedziane w sposób dobitny i wymowny w przedmowie, nowe wydawnictwo niezawadnie spełni. Niemniej obfita i urozmaicona treść tomu pierwszego Rocznika zachaca o wszystkie watajne dziedziny życia prawniczego i ekonomicznego, składają na nią zarówno artykuły o charakterze teoretycznym, ważne i interesujące przedewszystkiem dla zawodowych prawników, jak i sprawozdania z kwestji pałaych, żywoatych i aktualnych, obchodzących ostę społeczeństwo, wobec czego tyczyć należy, aby wydawnictwo te znalazło się w ręk-

ku nie tylko fachowców nauk prawnych, ale wszystkich tych, którzy z życiem prawniczym bliżej się stykają i chcieliby wytworzyć sobie dokładniejsze pojęcie o kształtowaniu atmosfery prawnej nas otaczającej.

Bogata, różnorodna zawartość rocznika została piersegrowana na pięć działów. Pierwszy zawiera rozprawy i artykuły poświęcone kwestiom teoretycznym i historyczno-prawnym, drugi obejmuje przegląd ustawodawstwa polskiego w roku 1924, dział trzeci poświęcony jest orzecznictwu sądów wileńskich, dział czwarty zawiera recenzje, dział piąty kronikę życia prawniczego w Wilnie.

Dział pierwszy rozpoczyna się obszerną rozprawą prof. Alfonsa Parczewskiego p. t.: „Uwagi nad kodyfikacją prawa cywilnego w Polsce”. Warunki polityczne, różnorodność obowiązujących u nas przed wojną prawodawstw cywilnych, sprawiły ten niemierny fakt, że i obecnie na terytorjum jednego zjednoczonego państwa Polskiego obowiązują at estery kodeksy cywilne, w b. zaborsze pruskim niemiecki, w Malopolsce austriacki, w b. kongresówce kodeks Napoleona, u nas zaś na ziemiach Wschodnich najbardziej chaotyczne i przestarzałe ustawodawstwo resyjskie, a do tego dołącza się cała powódź ustaw i rozporządzeń władz naczelnych Rzeczypospolitej Polskiej. Sprawa unifikacji naszego ustawodawstwa cywilnego wydaje się wobec tego być sprawą niecierpiącą zwłoki;

prof. Parczewski jednak, operując elbrzymim materialem historycznym i porównawczym, dowodzi że kodyfikacja prawa cywilnego, aczkolwiek jest pożądana, nie jest bynajmniej konieczną dla rozwoju Państwa, nie jest ona przeprowadzona wcale w Anglii, należy do bardzo trudnych zadań, których w pośpiechu i napędzie zatłwadić nie można i w szczególności u nas w Państwie Polskiem obecnie czas jest stanowczo nieodpowiedni dla dokonania tego dzieła. Z jednej strony nasza kuznia ustawodawcza, mówiąc słowami prof. Larnaude, nie jest dostatecznie przygotowana do wykuca tak pemuikowego dzieła, jakim każdy kodeks być powinien, z drugiej zaś asła atmosfera życia społecznego przepojona jest elementem, które podkopują najbardziej zasadnicze i usłowne wieloletnia tradycja podstawy prawa cywilnego, jakim są prawa własności albo zasada ważności umów, niema przytem jednostajności myślenia prawnego ani języka prawniczego i dlatego budowanie nowego kodeksu cywilnego już obecnie byłoby, zdaniem profesora Parczewskiego, wprost niebezpieczne. Doradca natomiast prof. Parczewski rozciągnięciem na Ziemi Wschodniej prawa cywilnego, obowiązującego na terenie b. kongresówki, ze względu na szczególność wadliwej prawodawstwa resyjskiego, które to obowiązuje, stworzenie zaś nowego prawa winno stać się dziełem przyszłości, czas obecny do tego powołanym nie jest.

Dalej następuje rozprawa prof. Władysława Zawadzkiego „O pojęciu wartości zamiennej”. Prof. Zawadzki atakuje pojęcie wartości zamiennej, pokutującej dotychczas w większości dzieł, traktujących o ekonomji politycznej i wybrakowanej zwykle, niezależnie od różnorodności przytaczanych definicji, w postaci pewnego tajemniczego metafizycznego wprost czynnika, tkwiącego we wszystkich dobrach ekonomicznych, sprowadzającego je niejako do wspólnego mianownika, powodującego, że są one wymieniane w obrocie ekonomicznym jedne na drugie według pewnej ustalonej proporcji. Wartość zamienna jako coś obiektywnego nie istnieje, jest pewnym złudzeniem psychiki ludzkiej, złudzeniem płynącym z chęci stabilizowania stanu własnego posiadania; pojęcie wartości zamiennej w ekonomji jest nie tylko zbyteczne, ale poprostu szkodliwe ze względu na niebezpieczny zamęt, który wprowadza do studiów wiesznie płynnych zjawisk ekonomicznych.

Teoria ta, której rozwinięcie prof. Zawadzki zapowiada w przyszłym większym dziele, mierzy w dawny, wiewieczny fetycz ekonomji politycznej i posiada olbrzymią doniosłość dla głębszego zrozumienia przebiegu życia ekonomicznego i teorii zjawisk gospodarszych. Praca prof. Eugenjusza Wańkowskiego: „Rozwój ustawodawstwa cywilnego w XIX wieku” daje barwny, żywy, niesłychanie zajmujący obraz ruchu prawniczego w wieku XIX i w czasach wczesniej-

szych oraz walki pomiędzy zasadami liberalizmu, zasadą wolności jednostek z jednej, zasadami socjalistycznymi, zasadą dobra ogółu z drugiej strony. Ogólna tendencja wieku XIX, tego wieku pary, elektryczności i kodyfikacji prawa cywilnego, asła w kierunku ustalenia kompromisu pomiędzy powyższymi zasadami celem utrzymania ich w równowadze i stworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju zarowno dobra ogółu jak i dobrotytu jednostki.

Dalej następuje praca prof. Franciszka Bossowskiego „O panachom nabyciu prawa patronatu nad wyzwoleńcem”, stanowiąca oparty na obszernym materiale źródłowym przyrocznik do studiów prawa rzymskiego i do historii przeobrażenia się klasycznego prawa rzymskiego w późniejsze prawo rzymsko-bizantyjskie.

Prof. Stefan Glaser porusza wiesznie—mledą kwestję. Pojęcie sprawiedliwości w prawie karnem. Idea sprawiedliwości w prawie karnem nie może być określona inaczej jak z punktu widzenia konieczności utrzymania porządku prawnego. Ten porządek jest warunkiem niezbędnym rozwoju i normalnego biegu życia społecznego, dlatego wszelkie instytucje, potrzebne dla wprowadzenia, utrzymania i obrony tego porządku muszą być uznane i uważane za sprawiedliwe. Stąd płynie, że kara będzie sprawiedliwą o tyle, o ile posiada ona cechy, dzięki którym daje się zaliczyć do powyższych instytucji, to znaczy o ile jest

niezbędna dla utrzymania porządku prawnego. Nie można natomiast określić pojęcia „sprawiedliwości w prawie karnem” ze stanowiska odwetu, który rozpływa się w pojęciu zemsty, ani też ze stanowiska eselowości, przewencji egłnej czy szeregowej, zabezpieczenia społeczeństwa przed przestępem, gdyż celowość i sprawiedliwość nie są to pojęcia równoznaczne. Szereg przykładów ilustruje tęgę autora.

Prof. Adam Chelimoński w swej pracy „Bilans w złotych” rozpatruje kwestję praktyczną i aktualną. Po stabilizacji waluty polskiej rozporządzenie Prezydenta z 25 czerwca 1924 r. przepisało przedsiębiorstwem przemysłowym i handlowym sporządzenie nowych bilansów otwartych w złotych, zamykając okres nieuprzedkowanej rachunkowości okresu inflacji. To samo rozporządzenie Prezydenta, podobnie jak rozporządzenia Ministra Skarbu z 1.VII oraz 21.IX 1924 r. określiły sposób przeprowadzenia tej operacji. Rozporządzenia powyższe stworzyły podstawę do ustalenia normalnej rachunkowości, porostawiają one jednak wątpliwość co do niektórych kwestji, zwłaszcza co do sposobu obliczenia wartości aktywów. Analizie tych rozporządzeń poświęcona jest właśnie rozprawa prof. Chelimońskiego. M. Krdl.

(D. n.)

Przegląd prasy.

(Jubileusz - Mrzonki monarchistyczne. - Dolar i złoty - Skargi profesorów. - Gdzie robić oszczędności.)

Wczoraj miało Wilno jubileusz. Nie był to jeden z tych, o których rozgłasza się po całym świecie agencje telegraficzne, i na cześć których urzędnicy i urzędnicy akademicki, ale taki mniejszy nieś... Oto monarchistyczne „Słowo” postawiło Nr 1000 od czasu jak twórcy jego spowili go w pieluszki perodowe. A ponieważ trzy letnie bębnie zwykle woła: „patrzcie, jaki ja już duży”, więc i „Słowo” ex re „jubileuszu” woła:

„Nie byliśmy i nie będziemy tu żadnej centrali w Warszawie. Nasza praca, nasza ideologia, nasz kierunek redakcyjny wypływały z siebie z potrzeb i warunków miejscowych”.

To znaczy, że warunków, na jakie nam pozwolili „Żubry” miejscowe, a z potrzeb... O tych było zawsze bardzo dużo. Wiele też i „idea”, pnąca się na tony z rozwiniętymi standardami imperjalizmu, często gęsto osiadała prozaiemnie na bruku, przywołując ostrym ironii i krytyki zrównoważonych głosem opinii. Be i jakże nie kpić z tych mrzonek, gdy czyta się naprzykład „Kurjer Pomorski”, który stanowczo twierdzi, że

„nie jest żadną tajemnicą, że ruch monarchistyczny jest inspirowany przez jedno z państw sąsiednich, któremu należy na tem, aby w Polsce stworzyć nową kolonię dla siebie przez „usadzenie” jakiegoś członka swojej rodziny panującej na tronie polskim!”

A „Echo Warszawskie” daje do tego taki komentarz:

„Widocznie za dante czasu mają ci, którzy nie chcą płacić podatków! A osam muszą się szać nawet półgłówki i półgłaki. Tworzą więc partię, kombinują programy, agitują, wygłaszają odczyty, wnoszą toasty: vivat rex! Robi się ruch, jest walka”. Walka być musi”.

Tak, ta walka w sądzicie na każdym polu i w każdej postaci. Nawet między „dolarami” i „złotymi”, o których feljetonista ze „Słowa Polskiego” śpiewa:

„Ty idziesz góra,
Ty idziesz góra,
A ja dolina,
Ty kwitniesz Paykartem,
Ty kwitniesz Paykartem,
A ja danina,
Tyś jest dolarem,
Tyś jest dolarem,
Cennym banknotem,
Jam jest tylko złotym,
Jam jest tylko złotym,
Ale nie złotem.
Wreszcie by krótko,
Wreszcie by krótko,
Zdał mi rzeć trzema:
Chcę mnie tobie sprzedać,
Chcę mnie tobie sprzedać,
Ale mnie niema”.

Od tych „wodewilów” przejdźmy do dramatów. Bużet państwowy niemiłosiernie nakazuje redukcję. Pod ostrzem strycholeca ministerjalnego padają instytucje i urzędy, deprawcy i niebiedni, jak zwykle przy reformach, w czasie których: „gdzie drwa rąba, tam i wióry leca”. Wiele płyną skargi tych, co się czują pokrzywdzeni. Znajdujemy jedną z nich w „Kurj. Warszaw.”.

„Dodatek naukowy jest dla profesorów szkół akademickich tem wyróżnieniem, słusznym się im chyba należałoby, tem panseum, na które wyjątkową i ustawowo od nich wymagana praca naukowa sobie zasłużył. Odebranie go równa się popro-

stu silekocważeniu przez państwo tych właśnie twórczych wartości, dla których pielęgnowania został on przeznaczony. Niemniej ważny jest wzgląd materialny. Jeżeli, jak to jest podobno zamiarem rządu, ofiarą akcji oszczędnościowej paść ma także 50 proc. dodatku naukowego, to w takim razie profesorowie szkół akademickich będą najdotkliwiej dotknięci redukcją, oprócz bowiem redukcji normalnych poborów V, względnie IV kategorii, zredukowanymi będą także dodatki naukowe w wysokości 50 proc., posesas więc, gdy redukcja dotknie wszystkich pracowników państwowych tej kategorii w wysokości 6 proc., dotknie ona profesorów szkół akademickich 13 do 20 proc., co w obecnych zwłaszcza warunkach, jest chyba dotkliwiej bardzo kraywdą i trudno sobie popopu wyobrazić, jak przy dalszym wrosła drożyzny można kogo pozbawić około 20 proc. dochodu. Korzyść, jaką państwo z redukcji dodatku naukowego odnieśli, wynosi sumą około 86.000 zł, co chyba nie może stanowić wydatnej pozycji w akcji oszczędnościowej”.

„Rzeczona snep światła, gdzie należy przeprowadzać oszczędności „Głos Narodu”, krytykując różne projekty wielkich polityków kamiarnianych.

„Nie szukajmy żadnych sbawców z wewnątrz lub z zewnątrz i żadnych endowych lekarstw. Droga do zdrowia jest prosta i w każdym widoczna. Wymaga ona obywatelskich ofiar, ale ponieważ jest jedyna, więc na nią wejść musimy. Prowadzi ona przez heroiczne oszczędności i intensywną pracę. Wydatki osobowe naszego Skarbu wynoszą przeszło 50 procent całego budżetu administracyjnego (bez wojska), gdy we Francji nie przynoszą 45, a w Csecho-słowacji 42 procent. Trzeba je ograniczyć. Posiadamy 788.000 etatów personalnych w budżecie, gdy ilość urzędniczych wynosi tylko 707.000. Trzeba te anomalje usunąć. Ze Skarbu państwa pobiera uposażenie lub emeryturę 1.060.000 ludzi, z rodzinami 5 milionów, to znaczy, że szóstą część ludności jest na utrzymaniu państwa. Trzeba to zmienić. Fundusze dyspozycyjne w budżecie wynoszą 18 milj. zł. Trzeba je zredukować. Armia nasza ma 8 procent oficerów w stosunku do ilości żołnierskiej, gdy Francja ma 5 procent. Posiada 14 generałów biorących pobory ministerjalne, niezwykle wysoki procent kapitanów (31 proc.) i majorów (13 proc.), znacznie niższą, niż we Francji granicę wieku dla służby czynnej. Budżet nasz roi się od takich niepotrzebnych wydatków w każdym d.iale. Wytwórnie w składowym przyniesie mają 15 milj. deficytu w roku bieżącym, a 9 milj. w roku przyszłym. Kilka można z nich śmiało sprzedać. Dlaczego państwo ma utrzymywać kopalnię Brzeszosa, dająca 400.000 zł. deficytu rocznie lub równie deficytowe żupy solne lub PATA w 100-tysięcznym deficytem? Co robi w krakowskiej Dyrekcji Robót Publ. (w centrali) 43 funkcjonariuszów, gdy z braku kredytów nie staraj się na nie buduje? Czy nie można przy przesorganisowaniu polej w ducha wojennym oszczędzić 1000 etatów?”

Pytania takie można stawiać bez końca. Postawiliśmy kilka, by wykasza, że na drodze oszczędności można dojść naprawdę do wielkich rezultatów, jeśli się tylko chce. Kwestja sanacji jest sprawą woli. Zdobądźmy się na tę wolę aktywną i wytrwałą, a nie lamentujemy i nie oglądamy się za sbawcami”.

nie notowano w Wilnie tak wielkiej ilości chętnych do obchodzenia z szopką po mieście w okresie Trzech Króli. W przeciagu ostatnich paru tygodni de władz złożyło podania przeszło 50 partyj kołedników. (s)

— Kłopoty przedsiębiorstw autobusowych. Mieszkańcy Wilna z prawdziwą radością przyjęli przed rekami pojawienie się na ulicach autobusów, które choć w części umożliwiły komunikację między odległymi dzielnicami miasta.

Firmy autobusowe pojawiły się jedna za drugą, uruchamiając coraz to nowe wozy, ilość których dosięgła 85.

Warunki jednak, w jakich przedsiębiorcy uruchomili się eksploatacja wozy uruchomione, są istotnie dość ciężkie.

Zaniebane bruki uliczne, pełne wybojów, śle zabrukowane i ch falisty poziom wpływają na niepiemierne koszty z powodu szybkiego zużywania się opon i gum oraz benzyny i oliwy. Materiały te, jako sprowadzane z zagranicy, w porównaniu z okresem zapoczątkowania ruchu autobusowego, wrosły w cenie o niemal 150%. Obsługa, a więc kierownicy i konduktory coraz częściej występują o podwyższenie plac, a tymczasem dochody, wobec ogólnego kryzysu gospodarczego są coraz mniejsze. Prócz tego przedsiębiorstwa te zmniejszone są de czynienia ustępstw na rzecz uczącej się młodzieży, wojskowych wszelkich szereg, a nadto przewożą bezpłatnie policję mundurową i niemundurową.

Przed kilku tygodniami przedsiębiorstwa autobusowe wniosły podanie o zwiększenie i zreorganizowanie taryfy za przejazd. We wtorek dnia 15 b. m. wreszcie sprawa ta trafiła pod obrady miejskiej komisji finansowej.

Częściowo do zadań tych komisja się przychyliła i zmniejszyła podatek miejski od sprzedanych biletów z 5 na 2½%, oraz powiększona opłatę za przejazd kilometr z 25 na 30 gr.

— Z posiedzenia komisji finansowej. Dn. 15 grudnia odbyło się posiedzenie miejskiej Komisji Finansowej.

Na wstępie prezydent miasta p. W. Bańkowski poinformował zebranych o przebiegu pertraktacji w sprawie uzyskania pożyczki miejskiej. Wyniki pertraktacji są pomyślne i jest nadzieja otrzymania na rynku londyńskim na razie niewielkiej pożyczki, oprócz pokrycia części starych długów.

Przechodząc do porządku dziennego, Komisja odroczyla rozpatrzenie podania związku pracowników miejskich o udzielenie zapomogi świątecznej do wyjaśnienia kwestji, czy będzie możliwym wydatkować pewne sumy poza ramami budżetu.

Pozatem rozpatrzone szereg spraw podatkowych. Stopę procentową pobierania tych podatków pozostawiono bez zmian.

Podanie hotelarzy o zmniejszenie podatku miejskiego zostało uchylone.

Jednym z motywów uchylenia tego podania, było zdanie, że przy jedni podatków miejskich nie placą, ale korzystają z porządku miejskiego, t. j. chodników, bruków i t. d.

Wreszcie kwestja zmniejszenia dodatku komunalnego od patentów na wyrob i sprzedaż napoi wysokokowych z 200%, na 100%, została otwarta do wyjaśnienia, czy rzeczywiście będą podwyższone przez rząd opłaty od patentów.

— Uregulowanie granic m. Wilna. Urząd wojewódzki zaakceptował ostatecznie przeprowadzone przez specjalnie powołaną komisję rozgraniczenie wielkiego m. Wilna.

Uregulowanie powyższej sprawy było konieczne ze względu na majacy nastąpić spis ludności oraz ze względów gospodarskich. Przewodniczącym w najbliższym dniu następnym wykaz miejscowości, jakie na mocy tego rozgraniczenia przysiędlono do miasta. (s)

— Uregulowanie granic m. Wilna. Urząd wojewódzki zaakceptował ostatecznie przeprowadzone przez specjalnie powołaną komisję rozgraniczenie wielkiego m. Wilna.

Uregulowanie powyższej sprawy było konieczne ze względu na majacy nastąpić spis ludności oraz ze względów gospodarskich. Przewodniczącym w najbliższym dniu następnym wykaz miejscowości, jakie na mocy tego rozgraniczenia przysiędlono do miasta. (s)

— Z Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Wilnie. W dniu 18 grudnia b. r. o godz. 10 rano odbyło się posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej w Wilnie. Na porządku dziennym są sprawy otwarte na własność państwa, likwidacji serwitutów i kamasacji w ogólnej licznie 45.

— Z Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Wilnie. W dniu 18 grudnia b. r. o godz. 10 rano odbyło się posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej w Wilnie. Na porządku dziennym są sprawy otwarte na własność państwa, likwidacji serwitutów i kamasacji w ogólnej licznie 45.

— Z Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Wilnie. W dniu 18 grudnia b. r. o godz. 10 rano odbyło się posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej w Wilnie. Na porządku dziennym są sprawy otwarte na własność państwa, likwidacji serwitutów i kamasacji w ogólnej licznie 45.

— Z Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Wilnie. W dniu 18 grudnia b. r. o godz. 10 rano odbyło się posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej w Wilnie. Na porządku dziennym są sprawy otwarte na własność państwa, likwidacji serwitutów i kamasacji w ogólnej licznie 45.

— Z Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Wilnie. W dniu 18 grudnia b. r. o godz. 10 rano odbyło się posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej w Wilnie. Na porządku dziennym są sprawy otwarte na własność państwa, likwidacji serwitutów i kamasacji w ogólnej licznie 45.

— Z Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Wilnie. W dniu 18 grudnia b. r. o godz. 10 rano odbyło się posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej w Wilnie. Na porządku dziennym są sprawy otwarte na własność państwa, likwidacji serwitutów i kamasacji w ogólnej licznie 45.

— Z Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Wilnie. W dniu 18 grudnia b. r. o godz. 10 rano odbyło się posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej w Wilnie. Na porządku dziennym są sprawy otwarte na własność państwa, likwidacji serwitutów i kamasacji w ogólnej licznie 45.

— Z Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Wilnie. W dniu 18 grudnia b. r. o godz. 10 rano odbyło się posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej w Wilnie. Na porządku dziennym są sprawy otwarte na własność państwa, likwidacji serwitutów i kamasacji w ogólnej licznie 45.

Z życia stowarzyszeń. — Z Narodowej Organizacji Kobiet. Zarząd N. O. K. w Wilnie zawiadania o odczyty Senatorki Szabekówny który się odbędzie 19 b. m. w sali Techników (Wileńska 88) o godzinie 7-jej. Wejście 50 groszy. Członkinie—bezpłatnie.

Senatorka mówić będzie o chwili bieżącej w Polsce, oraz strasie przebieg Zebrania Rady Międzynarodowej Kobiet w Ameryce, w której to Radzie brała udział jako delegatka Polki w Waszyngtonie. Bogaty temat i znana a tak ceniona osoba Szabekówny prelegentki zapewniają powodzenie interesującemu odczytowi.

Tęga dnia o g. 5-tej w tymże lokalu odbędzie się ogólnie zebranie N. O. K. z Senatorką Szabekówną na które zarząd zaprasza swoje członkinie.

— Nowe stowarzyszenie. Na terenie wileńszczyzny powstało stowarzyszenie „Musulmanów” miasta i ziem wileńskich.

Sprawy kolejowe. — Dodatkowe pociągi w czasie Świąt. W przewidywaniu wzmożonego przedświątecznego ruchu podróży, Dyrekcja Kolejowa Wileńska uruchomiła kursujące obecnie trzy razy tygodniowo pociągi Nr 818 i 814 między Lidą a Łuniniec i pociągi Nr. 511 i 512 między Wilnem a Królówszczyzną na czas od 19 do 24-go grudnia włącznie, odczynienie.

Pociągi te będą kursowały według egzystującego rozkładu jazdy a manowicie: pcc. Nr 818 odjazd z Lidy o godz. 23 min. 18, pcc. Nr 814 przyjazd do Lidy o godz. 4-jej min. 33, pcc. Nr 511 odjazd z Wilna o godz. 12 min. 20, pcc. Nr 512 przyjazd do Wilna o godz. 17 min. 35.

Ogrzewanie tych pociągów zostało odpowiednio zabezpieczone.

— Sprawy wąskotorowe. Linje wąskotorowe Dukety—Draja, Nowo Święciany—Kobylniki, Narej—Lubcza, Oranżycy—Prasany zostały włączone do bezpośredniej komunikacji wąskotorowej.

— Powrót komisji. Dalszej pertraktacji z linii komisja techniczna dyrekcji kolejowej wileńskiej, która przeprowadzała rewizję stacji kolejowych i warsztatów. (sz)

Z życia litewskiego. — Nowe czasopiśmi litewskie. Wkrótce zacznie wychodzić w Wilnie nowe czasopiśmi litewskie, zadanem którego będzie krzewienie ducha litewskiego wśród młodzieży litewskiej. Czasopiśmi to będzie ukazywał się pod nazwą „Jaunime Draugas”.

Sprawy uniwersyteckie. — Powszechne wykłady uniwersyteckie. We czwartek, dnia 17-go grudnia 1925 roku o godzinie 7-jej wieczorem w Sali Sądowej Uniwersytetu Prof. Dr. Jan Oke wygłosi odczyt p. t.: „Peeja na usługach państwa za Augusta” z cyklu wykładów Świat klasyczny. Wstęp 50 gr., dla młodzieży 20 gr.

— Sprawy banku lednego. Związek przemysłowców lednych w Wilnie otrzymał od rady naczelnej związków drzewnych w Polsce zaproszenie o wydelegowanie przedstawicieli na walne zebranie rady naczelnej, które odbędzie się dn. 20 grudnia r. b. w Warszawie.

Przedmiotem obrad, m. in. będzie projekt utworzenia banku lednego, opartego na kapitale zagranicznym, gwarantowanym drzewostanami państwowymi. (l)

— Przedłużenie godzin pracy w warsztatach i fabrykach artykułów spożywczych. Minister pracy i opieki społecznej zawiadomil Wileński urząd wojewódzki, że od dnia 17 grudnia do 23 b. m. dozwolona jest praca w warsztatach i fabrykach, wyrabiających przedmioty i artykuły spożywcze na okres świąteczny, od godziny 5 rano do 21 wieczorem z tem zastrzeżeniem, że poszczególne pracownicy nie będą dłużej zatrudnieni niż 10 godzin.

Rozporządzenie to dotyczy w pierwszym rzędzie browarów, piekarni, masarni, fabryk cukrów i czekolady oraz wytworów z ciasta i ciastek. W nadechodzącą niedziele sklepy będą otwarte przypuszczalnie od 18-jej do 17-jej; o tem jednak nastąpi oddzielne rozporządzenie.

— Walka z lehwą. Webec stwierdzenie, iż osoby prowadzące handel rybami na skutek zbliżających się świąt Bógowego narodezienia systematycznie podwyższają cenę ryby w dniu 19 b. m. odbędzie się posiedzenie komisji rozpoznawczej celem ustalenia cen na ryby.

— Remunercje świąteczne. Na mocy decyzji prezesa dyrekcji p. Popowicza, przekazane jut urzędem pocztowym na prowincję odpowiednie kwoty tytułem remunercji dla pracowników, którzy zarówno ze względu na dobre kwalifikacje służbowe jak i położenie

— Czy masz jeszcze jakie sprawunki? — Ale! naturalnie! Dopiero w pół do jedenastej, na śniadanie iść jeszcze za wcześnie.

„Der Brummer” Berlin.

— Czy masz jeszcze jakie sprawunki? — Ale! naturalnie! Dopiero w pół do jedenastej, na śniadanie iść jeszcze za wcześnie.

materiałne ich redzin zasługują na udzielenie im skromnej zapomogi.

— Z powodu bardzo szarych kredytów, przedświąteczna akcja zapomogowa objęta została jedynie częścią urzędów. Personel pocztowy w Wilnie, jak dotąd, remunercyj świątecznych jeszcze nie otrzymał.

— Rozszerzenie obrotu pocztowego między Polską a Z. S. S. R. Od 15 grudnia 1925 r. dopuszczono się już do obrotu pocztowego między Polską a Rosją paczki z podaną wartością do 1000 fr. złt. Opłata za paczki wartościowe składa się z opłaty od wagi, jak przy paczkach zwykłych, ponadto należności assekuracyjnej i należności ekspedycyjnej po 50 cent. w złocie.

— Kurs łączności wojkowej dla kobiet. Dając do realizacji sposobienia wojkowej wśród kobiet, dowódcą okręgu korpusu Nr. III zamierza uruchomić w Wilnie 8-mio tygodniowy kurs łączności dla kobiet.

Kurs powyższy obliczony jest na 48 godzin zajęcia ogółem, po 6 godzin tygodniowo.

Celem kursu jest przygotowanie kandydatek do obsługi centrali i łączni telefonicznych.

Wykładowcami będą oficerowie garnizonu wileńskiego.

— Prezes Izby Okręowej Kontroli Państwowej w Wilnie p. Jan Pietraszewski wyjechał na dni kilka do Warszawy w sprawach służbowych.

— Sprostowanie. W ogłoszeniu o odczyty, jaki odbył się dn. 17-go b. m. u Techników, mylnie podano nazwisko prelegenta. Zamiast p. M. M. M., powinno być M. M. M.

— Teatr, muzyka i sztuka. — Teatr Polski. Zainteresowanie jakie wzbudził pierwszy swym występem znakomity humorysta polski p. Leon Wywies, skłonił Dyrekcję Teatru do zaproszenia gościa krakowskiego jessese na dwa występy w sobotę 19-go i niedziele 20 b. m. w Teatrze Polskim (gm. „Lutnia”), po których p. Wywies nie odwołalnie wyjechał na występy do Zakopanego.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

— Ścena artystów grodziejskich Ostercoone od kilku miesięcy przez Teatr dramatyczny Wilno, czeka prawdziwa przyjemność, gdyż w poniedziałek i wtorek najbliższy sjeżdża do Wilna zespół Teatru grodzkiego składający się głównie z artystów, których w ciągu pięciu lat Wilno oklaskiwało.

Nowy dowód patriotyzmu urzędników wileńskich.

Już kilkakrotnie mieliśmy sposobność podkreślać fakt patriotyzmu urzędników wileńskich, którzy zawsze gotowi byli na najcięższe nawet ofiary na rzecz państwa.

Padezas zbiórki na skarb narodowy, w czasie subskrypcji na akcje Banku Polskiego, urzędnicy-Pelacy niemal jak jeden stawali u nas do apelu i nieśli ucilany z trudem grosz, by go ofiarować na potrzeby państwa.

Dziś znów urzędników czeka ciężka próba redukcji liczebnej i zmniejszenia plac. I znów urzędnicy wileńscy złożyli nowy dowód ofiarności i patriotyzmu, bo eto na ostatniem posiedzeniu zarządu wileńskiego S. U. P.-u postanowione przejść do porządku dziennego nad protestami, składanymi przez zarząd centralny, uszając stawianie jakiegokolwiek żądań za rzucanie kamieni pod nogi rządowi, który walcy obecnie w tak ciężkich warunkach o naprawę stanu gospodarczego całego państwa.

Podając z uznaniem powyższy piękny odrodz urzędników wileńskich, radzimy innym warstwow społeczeństwu, a przedewszystkiem wszystkim, którym się znacznie lepiej dzieje w Polsce, by szli za przykładem patriotycznego urzędnika wileńskiego. P. K.

Wolna trybuna Pokrzywdzenie nauczycielstwa.

O ileby rzeczywiste weszły w życie i zaczęły obowiązywać projekty ustaw, mające na celu zapewnienie równowagi budżetowej, to, jak wynika z ogłoszonego szkicu projektu, główny ciężar oszczędności spadłby na nauczycielstwo szkół średnich.

Oto bowiem poza ogólnem zmniejszeniem wynagrodzenia o 6%, któremu podlegają pensje wszystkich funkcjonariuszów państwowych od kl. VIII wwyż, wedle art. 5-go projektu maksymalne ilości godzin zmieniły się: z 18 do 21 godzin, z 20 do 23, oraz z 24 do 27, czyli że każdy nauczyciel szkół średnich i zawodowych będzie zmuszony za wynagrodzenie o 6 proc., mniejsze pracować przez czas większy a 17—15 proc., czyli że razem będzie miał wynagrodzenie o 23—21 proc. niższe niż dotychczas.

Jeśli zaś oprócz tego zwamy, iż art. 7 ustawy projektuje bardzo znacznie zmniejszyć wynagrodzenie za wychowawstwo (o 83 proc), oraz za lekcie nadliczbowe (od 15 do 25 proc) — to otrzymamy całkowit wyjątkowo zjawisko, iż przeciętny nauczyciel szkół średnich i zawodowych państwowych, o ile ustawa projektowana wejdzie w tydzie, będzie za swą dotychczasową pracę pobierał wynagrodzenie o 80 do 82 proc. mniejsze niż dotychczas. Nienormalność tego stanu rzeczy tembardziej rzuca się w oczy, gdy zauważymy, że już dziś cały szereg nauczycieli otrzymuje wynagrodzenie nie wyższe niż szkolni woźni, a teraz stosunek ten ma ulec dalszemu zmianie na niekorzyść nauczycielstwa.

— Nauczytel polski dobrze wie, co winien swemu państwu i narodowi i od czasu Komisji Edukacyjnej zawsze stał w pierwszym szeregu tych, co czynią ofiarę służby swemu społeczeństwu, ale jak zawsze tak i dziś musimy się domagać, by ciężary ratowania skarbu państwa były rozłożone równomiernie na wszystkich, nie zaś szczególnie gnębili szeregi nauczycielstwa, mającego posłannictwo ocałniej równie ważne i zasługujące, jak innych pracowników państwowych.

— Nauczytel polski dobrze wie, co winien swemu państwu i narodowi i od czasu Komisji Edukacyjnej zawsze stał w pierwszym szeregu tych, co czynią ofiarę służby swemu społeczeństwu, ale jak zawsze tak i dziś musimy się domagać, by ciężary ratowania skarbu państwa były rozłożone równomiernie na wszystkich, nie zaś szczególnie gnębili szeregi nauczycielstwa, mającego posłannictwo ocałniej równie ważne i zasługujące, jak innych pracowników państwowych.

— Nauczytel polski dobrze wie, co winien swemu państwu i narodowi i od czasu Komisji Edukacyjnej zawsze stał w pierwszym szeregu tych, co czynią ofiarę służby swemu społeczeństwu, ale jak zawsze tak i dziś musimy się domagać, by ciężary ratowania skarbu państwa były rozłożone równomiernie na wszystkich, nie zaś szczególnie gnębili szeregi nauczycielstwa, mającego posłannictwo ocałniej równie ważne i zasługujące, jak innych pracowników państwowych.

— Nauczytel polski dobrze wie, co winien swemu państwu i narodowi i od czasu Komisji Edukacyjnej zawsze stał w pierwszym szeregu tych, co czynią ofiarę służby swemu społeczeństwu, ale jak zawsze tak i dziś musimy się domagać, by ciężary ratowania skarbu państwa były rozłożone równomiernie na wszystkich, nie zaś szczególnie gnębili szeregi nauczycielstwa, mającego posłannictwo ocałniej równie ważne i zasługujące, jak innych pracowników państwowych.

— Nauczytel polski dobrze wie, co winien swemu państwu i narodowi i od czasu Komisji Edukacyjnej zawsze stał w pierwszym szeregu tych, co czynią ofiarę służby swemu społeczeństwu, ale jak zawsze tak i dziś musimy się domagać, by ciężary ratowania skarbu państwa były rozłożone równomiernie na wszystkich, nie zaś szczególnie gnębili szeregi nauczycielstwa, mającego posłannictwo ocałniej równie ważne i zasługujące, jak innych pracowników państwowych.

— Nauczytel polski dobrze wie, co winien swemu państwu i narodowi i od czasu Komisji Edukacyjnej

Oszczędności i budżety gminne

Stowo Pol. pisze: W obecnym momencie cała nasza polityka skarbowa obraca się ostatecznie o redukcję budżetu państwowego.

oszczędnościach ogólnopństwowych, szereg wydatków, ponoszonych obecnie przez skarby państwa, będzie musiał być przeznaczony na gminy.

A jednak problemat budżetów gminnych jest pierwszorzędnej wagi. Średki do jego rozwiązania posiadają jedynie władze ustawodawcze i rząd i od tych czynników powinna wyjść odpowiednia inicjatywa.

Spis mieszkań

(Komunikat prasowy)

Kwestja mieszkaniowa stanowi jedno z najbardziej ważnych zagadnień doby obecnej. Już przed wojną konieczne było znalezienie środków zaradczych przeciwko nędzy mieszkaniowej.

zobowiązany w pozostałej części Państwa Polskiego w 1921 roku.

Z podrób liczących zagadnień sprawy mieszkaniowej, kwestja wybijająca się na pierwszy plan, jest przeludnienie mieszkań. Stwierdzoną jest rzeczą, że skupianie się w małych mieszkaniach dużej ilości osób i wspólne zamieszkanie tych samych izb przez dorosłych i dzieci, kobiety i mężczyzn, wywołuje niepożądane skutki pod względem higieny i obniża poziom moralności.

Wzmocnienie ochrony pogranicza

Wobec stwierdzenia, iż w r. b. zwiększyła się liczba osób usiłujących nielegalnie przekroczyć granicę z Sowieców do Polski, do dyspozycji organów straży pogranicznej na Wileńszczyźnie, został przydzielony oddział kawalerji.

wykonywana jest praca zarobkowa.

To krótkie zestawienie celów spisu mieszkań, wykazuje jak wielkie znaczenie posiada statystyka mieszkaniowa dla polityki mieszkaniowej, mającej na celu zmianę dotychczasowych słych warunków mieszkaniowych.

Właściciela nielegalnej radiostacji pociągnięto do odpowiedzialności.

Ze świata

Wyprawa dzieci z Moskwy do Serbskiej Wajawy w poszukiwaniu za ojcem.

Do Białogrodu przybyło w tych dniach troje dzieci z Moskwy w poszukiwaniu za swoimi rodzicami. Lesy tych dzieci były rzeczywiście ogromnie wzruszające.

Z prowincji

Kradzież drutu telefonicznego.

Na linii telefonicznej Nowo-Wilejka - Puzanaj, między słupami telefonicznymi Nr. 47, 48 i 49 skradziono kabel 180 metrów długości.

Skradziony drut zastąpiono nowym i komunikację przywrócono.

Smierć przy pracy.

W zaśc. Swintelka, gm. Zablocie, wskutek nieostrożności wypadku porwany został przez pas transmisyjny 17-to letni Józef Milewski, który poniósł śmierć na miejscu.

Wykrycie tajnej radiostacji.

W jednej z miejscowości województwa nowogródzkiego wykryta tajna radiostacja odbiorcza, i załozona bez zezwolenia władz powiatowych.

Dlatego też głównym zadaniem oszczędności budżetowych powinno być zmniejszenie ciężaru podatków i danin. W ten sposób problemat ten przedstawia się następująco: ogólna wysokość obciążenia podatkowego należy zmniejszyć tak, by poszczególne płatnicy mieli fizyczną możność łatwego uiszczenia się ze swoich zobowiązań.

Trzeba jednak pamiętać, że przez podatków państwowych istnieje cały szereg danin komunalnych, w najróżnorodniejszych formach od podatków bezpośrednich aż do świadczeń rzeczowych — i ta ostatnia suma w swej całości powoduje często zbyt wielki ciężar podatkowy.

Rewizja zatem budżetu państwowego winna iść równolegle z rewizją wszystkich budżetów komunalnych, tem bardziej, że przy

Przeprowadzenie rewizji budżetów gminnych jest rzeczą bardzo trudną. Z góry można przewidzieć, że bez zasadniczej reorganizacji nietylko naszej gospodarki komunalnej, ale wogóle ustroju władz gminnych — wiele rzeczy nie da się zmienić. Zmiana zaś ustroju komunalnego wymaga dłuższego przeciągu czasu i trudne liczyć na przeprowadzenie tego postulatów w terminie, potrzebnym do ogólnej sanacji naszych stosunków gospodarskich.

Równocześnie jakiegokolwiek usiłowania, idące w kierunku zmiany dotychczasowej polityki finansowej gmin, napotykać tak gwałtowny sprzeciw ze strony posiadających obecnie władzę w gminach, że cała energia wyzerpuje się szybko po niepotrzebnym przedsięwzięciu walki na teren polityczny.

Miejski Kinematograf Kulturalno-Oświatowy Sala Miejska (ul. Ostrobramska 5).

Kino Karmalne „Polonia” Ostatnie wszechświatowej sławy arcydzieło podług słynnej powieści Claudy Farrera „Villio d'Armas”

Kino Teatr „HELIOS” Film, który cały świat trzyma w napięciu. Tajemnica wojny wszechświatowej.

KINO „LUX” Dział 1 i 2! znakomite polskie arcydzieło (pełnina nowy egzemplarz) Tajemnica przystanku tramwajowego

Daś będą wyświetlane filmy: 1) Pogrzeb wielkiego plemcy „Obłobów” potężnego pianina Polskiego Władysława St. Reymonta w Warszawie 2) Rezonans Powstania Listopadowego u Podchorążych 3) ROBINZON KRZUZE I II seria — razem 9 rozdziałów sensacyjnej przygody niestraszonego żeglarska podług nieśmiertelnego arcydzieła Daniela Defoe w 2 cześć.

PRZED BITWĄ Honor — Młot — Ojczyzna — Żyła. Monument dramatyczny w 9 aktach. Nina Vanna i Jenn Brodon oficer marynarki w rol. głów. i Jan Brodon oficer marynarki w rol. głów. Wacław Zwidlicz, artystka opery Julja Jędrzejowska.

SZPIEG wielki dramat Główna sprawa pułkownika Rodla. W roli demonicznej rosianki Sont — Dagay Seres

Tajemnica przystanku tramwajowego Tragedja w 8 aktach. w rolach głównych: Początek o godz. 4-ej.

WATOLINA czyste wełniana w najlepszym gatunku w różnych kolorach zł. 6.80 za metr. D.H.F. MIESZKOWSKI sp. z ogr. odp. ul. A. Mickiewicza 23, tel. 2-99.

Wielki dramat Główna sprawa pułkownika Rodla. W roli demonicznej rosianki Sont — Dagay Seres. Szpieg. Tajemnica przystanku tramwajowego.

KONKURS Komenda Pol. Państw. Okr. Wileńskiego ogłasza konkurs na dostawę furazów i drzewa opałowego na rok 1926 do miejscowości i w ilościach niżej podanych:

Wielki dramat Główna sprawa pułkownika Rodla. W roli demonicznej rosianki Sont — Dagay Seres. Szpieg. Tajemnica przystanku tramwajowego.

D.H.F. MIESZKOWSKI SP. Z OGR. ODP. ul. MICKIEWICZA 23, Tel. 2-99. Nowości Na sezon zimowy: Materiały na kostjomy i suknie damskie. Materiały na ubrania i palta męskie. Jedwabie gładkie i deseniowe. Ubrania i palta męskie gotowe i na zamówienie. Materiały meblowe.

MEBLE Łóżka angielskie firmy Konrad Jarnuszkiewicz i S-ka w Warszawie. Meble gięte firmy Thonet. Komplet: sypialnie, jadalnie, gabinety. Kredensy, szafy, biurka, stoły i t. d. Materace, otomany, kozetki, meble klubowe z własnej pracowni tapicerskiej. Odpowiadamy w ciągu 1 roku za wszelkie wady, mogące się ujawnić w zakupionych u nas meblach.

Węgiel kamienny opalowy i kowalski, węgiel drzewny, koks i drzewo opalowe w każdej ilości poleca D. H. „MURPOL” Mickiewicza 34, tel. 370.

NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA! FIRMA M. GORDON EGZ 1848 F. ul. Niemiecka № 26. Otrzymała wielki wybór krajowych i zagranicznych towarów. Poleca ostatnie nowości sezonu Sukna Palta Materiały wełniane Jedwab Kofdry Flanela Piłtno, etc. A również tkaniny do pokrycia mebli i firanki. Wielki asortyment resztek na prezenty. III CENY PRZYSTĘPNE!!!

BYŁY MAISTER FIRMY „PAWEŁ BURE” W. JUREWICZ poleca najlepsze zegarki i najróżniejsze reperacje. CENY DOSTĘPNE, Wilno, Ostrobramska 18.

Ode zwa Najkorzystniej kupić! Na nadchodzące Święta. Po cenach wyjątkowo niskich. Perfumy — wielki wybór perfum na wasek, — pudry, kremy, wody kolońskie, mydła toaletowe, wyroby stalowe i inne wyroby Perfumeryjne Kosmetyczne pierwszorzędnych firm krajowych i zagranicznych. W firmie PERFUMERJA I KOSMETYKA Helena Dąbrowska Wilno, ul. Wileńska Nr. 18.

Węgiel kamienny opalowy i kowalski, węgiel drzewny, koks i drzewo opalowe w każdej ilości poleca D. H. „MURPOL” Mickiewicza 34, tel. 370.

Węgiel kamienny opalowy i kowalski, węgiel drzewny, koks i drzewo opalowe w każdej ilości poleca D. H. „MURPOL” Mickiewicza 34, tel. 370.